

Nâzım'ın yaşamından bilmediğimiz notlar

nce kitabın yazarı M. **Melih Güneş**'ten kitabın öyküsünü okuyalım:

“Almanya’da yaşayan Mustafa Doma’dan baharda bir e-posta aldım. Henüz tanışmıyorduk. Kocası Hayk Açıköz’ün ardından 1930 yılında Türkiye’den ayrılmak zorunda kalmış Anjel Açıköz’ün kendisine emanet ettiği Nâzım Hikmet’in oyun müsveddelerinden bahsediyor, devretmek istiyordu.

“Ne zamandır görüşmek istediğim biriydi Anjel Abla, iletişimimiz böyle başladı; bazen Mustafa Doma aracılığıyla, bazen telefonlaşmalarla. Giderrek yüz yüze görüşme ihtiyacım arttı ve yazın günübürlüğüne Leipzig’e gittim. Anjel Açıköz, kocası Hayk Açıköz’ün çektiği Nâzım Hikmet’in fotoğraflarını da verdi.”

Böyle başlıyor, ‘Suyun Şavkı-Leipzig’de Bir Aile ve Nâzım Hikmet’ kitabı ve öyküsü...

Cevat Çapan, ‘Bir Uzak Kalma Öyküsü’ başlıklı Önsöz’ünde, kitabın özü ve Açıköz ailesinin serüvenine değiniyor.

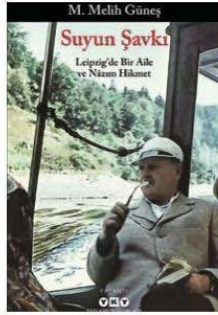
‘Muhacir Bir Ailenin Öyküsü’nde Vedat Türkali ve Hasan Basri Alp ile Açıköz’ün dostluğu, ileride Türkali’nin romanlarındaki ithaflarda yer alacaktı. ‘Güven’ romanını,

“27 Ocak 1945’te Sansaryan Han’da güvenlikteki soruşturması sırasında yaşamını onurlu biçimde yitiren gerçek insan, yiğit devrimci Hasan Basri Alp’in yüce anısına...”, ‘Bitti Bitti Bitmedi’yi ise Dr. Hayk Açıköz’e aşağıdaki satırlarla adadı: “Mahalle, ilkokul, üniversite ve uzun yıllar süren TKP içinde

birlikte çalışma onurunu kazandığım, çektiği bütün işkencelere karşın hiçbir tutuklamada beni ve birçok sorumlu kişiyi ele vermeyen Dr. Hayk

M. **Melih Güneş**'in, ‘Suyun Şavkı-Leipzig’de Bir Aile ve Nâzım Hikmet’ kitabını okumanızı öneririm. Bu kitap aynı zamanda çok önemli bir Nâzım belgeseli...

Suyun Şavkı–Leipzig’de Bir Aile ve Nâzım Hikmet
M. Melih Güneş
YKY, 164 sayfa, 14 TL

aşkları konusunda birinci elden bilgi veriyor. Tüm bu serüvenlerden Nâzım’ın şiirinin aşamalarını, içeriğini bile görmek mümkün...

Açıköz’e yürekten sevgi ve borçluluk duygularıyla...”

Melih Güneş, kitabında Açıközlerin, İhmalyan’ların Türkiye’den yurtdışına kaçış serüvenini anlattıktan sonra ‘Açıköz Ailesiyle Nâzım Hikmet’in karşılaşmasını detaylarıyla aktarıyor.

Açıközler, 1955’in ağustos ayı sonunda Budapeşte Garı’nda Nâzım Hikmet’le tanışırlar. Akşam da aynı sofrada yemek yerler.

Nâzım Hikmet aracılığıyla Varşova Radyosu’nda çalışmaya başlarlar.

Açıközler Leipzig’e, İhmalyanlar Moskova’ya gönderilir. Varşova Radyosu’nda Nâzım’ın dikte ettiklerini Anjel düzenler. Münevver Andaç, eski eşinden kızı Renan ve Memet’le Varşova’ya gelir, Nâzım onların yaşamlarını sağlayacak işleri bulur.

Nâzım’ın sosyal hayatına ve dost dünyasına dair çarpıcı bir kesiti aktaran kitabın ‘Anjel Açıköz Anlatıyor’ bölümü, yalnız Nâzım’ın değil, Nâzım ekseninde dönemin komünistlerinin, solcularının çektiği, yaşama koşulları ve Nâzım’ın onlara yardımları söz konusu ediliyor.

Özellikle Türkiye’den buraya göç edenlerin, kaçanların durumu ve Nâzım’ın yaptıkları ortaya konuyor. Münevver Andaç’ın Türkiye’den Varşova’ya gelişi, sonra yaşadıkları yine Anjel Açıköz’ün tanıklığından anlatılıyor.

Anjel Açıköz’le M. **Melih Güneş**’in konuşmaları, Nâzım’ın çevresi, arkadaşlıkları, oraya gelenlerle ilişkileri,